

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο τμήμα)

της 8ης Μαΐου 2014*

«Προδικαστική παραπομπή — Χάρτης των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης — Αρχές της ισότητας και της απαγορεύσεως των διακρίσεων — Εφαρμογή του δικαίου της Ένωσης — Πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης — Έλλειψη — Αναρμοδιότητα του Δικαστηρίου»

Στην υπόθεση C-483/12,

με αντικείμενο αίτηση προδικαστικής αποφάσεως δυνάμει του άρθρου 267 ΣΛΕΕ, που υπέβαλε το Grondwettelijk Hof (Βέλγιο) με απόφαση της 18ης Οκτωβρίου 2012, η οποία περιήλθε στο Δικαστήριο στις 29 Οκτωβρίου 2012, στο πλαίσιο της δίκης

Pelckmans Turnhout NV

κατά

Walter Van Gastel Balen NV,

Walter Van Gastel NV,

Walter Van Gastel Lifestyle NV,

Walter Van Gastel Schoten NV,

παρισταμένου του:

Ministerraad,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους Α. Tizzano (εισηγητή), πρόεδρο τμήματος, Α. Borg Barthet, Μ. Berger, S. Rodin και F. Biltgen, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: N. Jääskinen

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που υπέβαλαν:

— η Pelckmans Turnhout NV, εκπροσωπούμενη από τον G. Philipsen, advocaat,

* Γλώσσα διαδικασίας: η ολλανδική.

- οι Walter Van Gastel Balen NV, Walter Van Gastel NV, Walter Van Gastel Lifestyle NV και Walter Van Gastel Schoten NV, εκπροσωπούμενες από τους P. Wytinck, P. Verstraeten και D. Dobson, advocaten,
- η Βελγική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους T. Materne και J.-C. Halleux, επικουρούμενους από τους J.-F. De Bock και V. De Schepper, advocaten,
- η Γερμανική Κυβέρνηση, εκπροσωπούμενη από τους T. Henze και J. Möller,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τους W. Roels και E. White,

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Το προδικαστικό ερώτημα αφορά την ερμηνεία των άρθρων 6, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ, καθώς και 20 και 21 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: Χάρτης), υπό το πρίσμα των άρθρων 15 και 16 του Χάρτη αυτού, καθώς και των άρθρων 34 ΣΛΕΕ έως 36 ΣΛΕΕ, 56 ΣΛΕΕ και 57 ΣΛΕΕ.
- 2 Η αίτηση αυτή υποβλήθηκε στο πλαίσιο ένδικης διαφοράς μεταξύ της Pelckmans Turnhout NV (στο εξής: Pelckmans) και των Walter Van Gastel Balen NV, Walter Van Gastel NV, Walter Van Gastel Lifestyle NV και Walter Van Gastel Schoten NV, όλων εταιριών που αναπτύσσουν δραστηριότητα στον τομέα της κηπουρικής.

Το βελγικό νομικό πλαίσιο

- 3 Το άρθρο 8 του νόμου της 10ης Νοεμβρίου 2006, περί του ωραρίου λειτουργίας στο εμπόριο, στη βιοτεχνία και στην παροχή υπηρεσιών (*Belgisch Staatsblad*, 19 Δεκεμβρίου 2006, σ. 72879, στο εξής: LHO) έχει ως εξής:

«Η πρόσβαση του καταναλωτή στο κατάστημα, η άμεση πώληση προϊόντων ή παροχή υπηρεσιών στον καταναλωτή και οι κατ' οίκον παραδόσεις απαγορεύονται για ένα συνεχές διάστημα είκοσι τεσσάρων ωρών, το οποίο άρχεται την Κυριακή στις 5.00 ή στις 13.00 και λήγει την επόμενη ημέρα την ίδια ώρα.»

- 4 Το άρθρο 9 του LHO προβλέπει τα εξής:

«Κάθε έμπορος ή παρέχων υπηρεσίες δύναται να επιλέξει μία άλλη ημέρα αναπαύσεως και όχι αυτή την οποία προβλέπει το άρθρο 8, αρχόμενη κατά την επιλεγείσα ημέρα στις 5.00 ή στις 13.00 και λήγουσα την επόμενη ημέρα την ίδια ώρα.»

- 5 Το άρθρο 13 του LHO ορίζει τα εξής:

«Κάθε έμπορος ή παρέχων υπηρεσίες ο οποίος επιλέγει άλλη ημέρα αναπαύσεως και όχι αυτή την οποία προβλέπει το άρθρο 8 αναγράφει σαφώς και κατά τρόπο ορατό απ' έξω, την ημέρα αναπαύσεως και την ώρα ενάρξεως.»

6 Το άρθρο 14 του LHO έχει ως εξής:

«Οι έμποροι και παρέχοντες υπηρεσίες οι οποίοι δεν έχουν επιλέξει άλλη ημέρα πλην της Κυριακής ως ημέρα εβδομαδιαίας αναπαύσεως δύνανται να παρεκκλίνουν από την υποχρέωση του άρθρου 8 για να αναλάβουν την κυριακάτικη εφημερία του επαγγέλματός τους.»

7 Το άρθρο 16 του LHO προβλέπει τα εξής:

«§1. Η απαγόρευση την οποία προβλέπουν το άρθρο 6 και το άρθρο 8 δεν έχει εφαρμογή:

- a) στην πώληση που διεξάγεται στην οικία ενός άλλου καταναλωτή και όχι του αγοραστή, υπό την προϋπόθεση ότι η πώληση διεξάγεται στο κατοικημένο μέρος μιας οικίας χρησιμοποιούμενης αποκλειστικώς για ιδιωτικούς σκοπούς·
- b) στην πώληση που διεξάγεται κατ' οίκον κατόπιν προσκλήσεως του καταναλωτή, ο οποίος έχει προηγουμένως ζητήσει ρητώς την επίσκεψη του πωλητή, προκειμένου να διαπραγματευτεί την αγορά του οικείου προϊόντος ή της οικείας υπηρεσίας·
- c) στην πώληση και στην παροχή υπηρεσιών εντός των χώρων των εταιριών δημοσίων συγκοινωνιών και στους σιδηροδρομικούς σταθμούς τους οποίους εκμεταλλεύεται αμέσως ή εμμέσως η NMBS-Holding ή οι θυγατρικές της, καθώς και σε ολόκληρο το ακίνητο στο οποίο βρίσκονται οι εν λόγω σταθμοί·
- d) στην πώληση και στην παροχή υπηρεσιών εντός των αερολιμένων και των λιμένων μέσω των οποίων διεξάγονται διεθνείς μεταφορές επιβατών·
- e) στην παροχή υπηρεσιών που πρέπει να πραγματοποιείται σε περιπτώσεις επείγουσας ανάγκης·
- f) στην πώληση, εντός πρατηρίων βενζίνης ή ακινήτων ευρισκομένων πλησίον των αυτοκινητοδρόμων, μιας ποικιλίας γενικών ειδών διατροφής και καθαρισμού, εξαιρουμένων των αποσταγμένων αλκοολούχων ποτών και των ποτών με βάση τη μαγιά, με αλκοολικό όγκο άνω του 6 %, υπό την προϋπόθεση ότι η καθαρή επιφάνεια πωλήσεως δεν είναι μεγαλύτερη από 250 m².

Η συναίνεση του καταναλωτή η οποία δίδεται κατόπιν τηλεφωνικής προτάσεως του πωλητή να τον επισκεφθεί δεν συνιστά πρόσκληση υπό την έννοια του στοιχείου b.

§2. Η απαγόρευση δεν έχει ωσαύτως εφαρμογή στα καταστήματα όπου η κύρια δραστηριότητα η οποία ασκείται είναι η πώληση μιας από τις ακόλουθες ομάδες προϊόντων:

- a) εφημερίδων, περιοδικών, καπνού και ειδών καπνιστή, καρτών τηλεφώνου και προϊόντων της Nationale Loterij (εθνικής λαχειοφόρου αγοράς)·
- b) υποθεμάτων οπτικοακουστικών έργων και ηλεκτρονικών παιχνιδιών, καθώς και η ενοικίασή τους·
- c) καυσίμων και λαδιών για αυτοκίνητα οχήματα·
- d) παγωτών σε ατομικές μερίδες·
- e) ειδών διατροφής που παρασκευάζονται εντός του καταστήματος και δεν καταναλώνονται εκεί.

Πρόκειται περί κύριας δραστηριότητας, εφόσον η πώληση της ομάδας προϊόντων που αποτελεί την κύρια δραστηριότητα αντιστοιχεί τουλάχιστον στο 50 % του ετησίου κύκλου εργασιών. [...]»

8 Το άρθρο 17, παράγραφος 1, του LHO ορίζει τα εξής:

«Οι απαγορεύσεις του άρθρου 6, στοιχεία a και b, και του άρθρου 8 δεν έχουν εφαρμογή στις λουτροπόλεις και στους δήμους ή στα τμήματα δήμων που αναγνωρίζονται ως τουριστικά κέντρα.»

Τα πραγματικά περιστατικά της διαφοράς της κύριας δίκης και τα προδικαστικά ερωτήματα

- 9 Από την απόφαση περί παραπομπής προκύπτει ότι οι εναγόμενες της κύριας δίκης ανοίγουν τα κέντρα κηπουρικής τους επτά ημέρες την εβδομάδα. Φρονώντας ότι η πρακτική αυτή αντιβαίνει στα άρθρα 8 επ. του LHO, η Pelckmans ζήτησε από το rechtbank van koophandel te Antwerpen (εμποροδικείο Αμβέρσας) να διατάξει την παύση της πρακτικής αυτής και να υποχρεώσει τις εν λόγω ενάγουσες να τηρούν μία ημέρα αναπαύσεως την εβδομάδα.
- 10 Ενώπιον του δικαστηρίου αυτού, οι εναγόμενες της κύριας δίκης αρνήθηκαν την αγωγή της Pelckmans, υποστηρίζοντας ότι οι διατάξεις του LHO των οποίων έγινε επίκληση αντιβαίνουν στο δίκαιο της Ένωσης, ιδίως δε στην οδηγία 2005/29/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαΐου 2005, για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές των επιχειρήσεων προς τους καταναλωτές στην εσωτερική αγορά και για την τροποποίηση της οδηγίας 84/450/ΕΟΚ του Συμβουλίου, των οδηγιών 97/7/EK, 98/27/EK και 2002/65/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (ΕΚ) 2006/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου («οδηγία για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές») (ΕΕ L 149, σ. 22), καθώς και στα άρθρα 10 και 11 του Συντάγματος.
- 11 Πριν αποφανθεί επί της ουσίας της υποθέσεως, το rechtbank van koophandel te Antwerpen, με απόφαση της 27ης Οκτωβρίου 2011, υπέβαλε, αφενός, δύο προδικαστικά ερωτήματα στο Δικαστήριο, αφορώντα την ερμηνεία, αντιστοίχως, της οδηγίας για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές καθώς και των άρθρων 34 ΣΛΕΕ, 35 ΣΛΕΕ, 49 ΣΛΕΕ και 56 ΣΛΕΕ και, αφετέρου, ένα προδικαστικό ερώτημα στο Grondwettelijk Hof.
- 12 Με τη διάταξη Pelckmans Turnhout (C-559/11, EU:C:2012:615), το Δικαστήριο έδωσε στο πρώτο προδικαστικό ερώτημα και στο πρώτο σκέλος του δευτέρου προδικαστικού ερωτήματος την απάντηση ότι η «οδηγία [για τις αθέμιτες εμπορικές πρακτικές] [...] έχει την έννοια ότι δεν έχει εφαρμογή επί εθνικής νομοθεσίας, όπως η επίμαχη στην κύρια δίκη, που δεν επιδιώκει σκοπούς προστασίας των καταναλωτών». Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος του δευτέρου ερωτήματος, το Δικαστήριο το έκρινε ως προδήλως απαράδεκτο, με το σκεπτικό ότι το rechtbank van koophandel te Antwerpen δεν είχε εξηγήσει αρκούντως τους λόγους για τους οποίους έκρινε αναγκαία τη ζητηθείσα ερμηνεία των διατάξεων της Συνθήκης ΛΕΕ για την επίλυση της διαφοράς της κύριας δίκης και δεν είχε παράσχει καμία εξήγηση ως προς την κατά τη γνώμη του σχέση μεταξύ των διατάξεων αυτών και της εφαρμοστέας στην εν λόγω διαφορά εθνικής νομοθεσίας.
- 13 Το δε Grondwettelijk Hof, επιληφθέν του προδικαστικού ερωτήματος περί της συνταγματικότητας, αποφάσισε να αναστείλει τη διαδικασία και να υποβάλει στο Δικαστήριο το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

«Έχει η αρχή της ισότητας, η οποία τίθεται με το άρθρο 6, παράγραφος 3, της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση και με τα άρθρα 20 και 21 του Χάρτη [...], σε συνδυασμό με τα άρθρα 15 και 16 του προαναφερθέντος Χάρτη και με τα άρθρα [34 ΣΛΕΕ έως 36 ΣΛΕΕ, 56 ΣΛΕΕ και 57 ΣΛΕΕ], την έννοια ότι αντιβαίνει σ' αυτήν κανονιστική ρύθμιση όπως η προβλεπόμενη στα άρθρα 8, 9, 16 και 17 του [LHO], διότι η προβλεπόμενη στα άρθρα αυτά υποχρέωση κλεισίματος των καταστημάτων μία ημέρα την εβδομάδα:

— δεν έχει εφαρμογή ως προς τους εμπόρους που είναι εγκατεστημένοι στους σιδηροδρομικούς σταθμούς ή στους χώρους των εταιριών δημοσίων συγκοινωνιών ούτε ως προς τις πωλήσεις που πραγματοποιούνται εντός των αερολιμένων και των λιμένων μέσω των οποίων διεξάγονται

διεθνείς μεταφορές επιβατών ούτε ως προς τις πωλήσεις εντός πρατηρίων βενζίνης ή εντός ακινήτων ευρισκομένων πλησίον των αυτοκινητοδρόμων, έχει όμως εφαρμογή ως προς τους εμπόρους που είναι εγκατεστημένοι σε άλλες περιοχές,

- δεν έχει εφαρμογή ως προς τους εμπόρους που αναπτύσσουν δραστηριότητα πώλησεως προϊόντων όπως είναι οι εφημερίδες, τα περιοδικά, ο καπνός και τα είδη καπνιστή, οι κάρτες τηλεφώνου και τα προϊόντα της Nationale Loterij (εθνικής λαχειοφόρου αγοράς), πώλησεως υποθεμάτων οπτικοακουστικών έργων και ηλεκτρονικών παιχνιδιών, πώλησεως παγωτών σε ατομικές μερίδες, έχει όμως εφαρμογή ως προς τους εμπόρους που προσφέρουν άλλα προϊόντα,
- έχει εφαρμογή μόνον ως προς τους μικρεμπόρους, δηλαδή ως προς τις επιχειρήσεις που ασχολούνται με την πώληση στον καταναλωτή, ενώ δεν έχει εφαρμογή ως προς τους άλλους εμπόρους,
- συνεπάγεται τουλάχιστον έναν προδήλως μεγαλύτερο περιορισμό για τους εμπόρους που ασκούν τη δραστηριότητά τους μέσω ενός υλικού σημείου πωλήσεων, με άμεση επαφή με τον καταναλωτή, απ' ό,τι για τους εμπόρους που ασκούν τη δραστηριότητά τους μέσω διαδικτυακών καταστημάτων ή ενδεχομένως με άλλους τρόπους πώλησεως εξ αποστάσεως;»

Επί της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου

- 14 Με το ερώτημά του, το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν να διευκρινισθεί αν οι αρχές της ισότητας και της απαγορεύσεως των διακρίσεων, οι οποίες τίθενται με τα άρθρα 20 και 21 του Χάρτη, ερμηνευόμενες υπό το πρίσμα των άρθρων 15 και 16 του Χάρτη αυτού και των άρθρων 34 ΣΛΕΕ έως 36 ΣΛΕΕ, καθώς και 56 ΣΛΕΕ και 57 ΣΛΕΕ, έχουν την έννοια ότι αντιτίθενται σε εθνική νομοθεσία, όπως ο LHO, η οποία, υπό την επιφύλαξη ορισμένων εξαιρέσεων, απαγορεύει στους εμπόρους να ανοίγουν το κατάστημά τους επτά ημέρες την εβδομάδα και τους επιβάλλει την υποχρέωση να κλείνουν μία ημέρα την εβδομάδα.
- 15 Η Γερμανική Κυβέρνηση και η Επιτροπή υποστηρίζουν ότι το Δικαστήριο είναι αναρμόδιο να απαντήσει στο ερώτημα αυτό, λόγω του ότι η απόφαση περί παραπομπής δεν περιέχει κανένα στοιχείο βάσει του οποίου να είναι δυνατό να κριθεί ότι το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης παρουσιάζει κάποιο συνδετικό στοιχείο με το δίκαιο της Ένωσης.
- 16 Συναφώς, υπενθυμίζεται ότι, κατά το άρθρο 94, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, η αίτηση προδικαστικής αποφάσεως πρέπει να περιλαμβάνει έκθεση των λόγων που οδήγησαν το αιτούν δικαστήριο να υποβάλει ερωτήματα ως προς την ερμηνεία ή το κύρος ορισμένων διατάξεων του δικαίου της Ένωσης, καθώς και της κατά τη γνώμη του σχέσεως μεταξύ των διατάξεων αυτών και της εφαρμοστέας στη διαφορά της κύριας δίκης εθνικής νομοθεσίας. Η έκθεση αυτή, όπως και η συνοπτική έκθεση των πραγματικών περιστατικών που απαιτεί το άρθρο 94, στοιχείο α', του κανονισμού αυτού, πρέπει να παρέχει στο Δικαστήριο τη δυνατότητα να ελέγξει, πέραν του παραδεκτού της αιτήσεως προδικαστικής αποφάσεως, την αρμοδιότητά του να απαντήσει στο υποβληθέν ερώτημα.
- 17 Υπενθυμίζεται επίσης ότι το πεδίο εφαρμογής του Χάρτη, όσον αφορά τη δράση των κρατών μελών, ορίζεται στο άρθρο 51, παράγραφος 1, αυτού, το οποίο προβλέπει ότι οι διατάξεις του Χάρτη απευθύνονται στα κράτη μέλη, μόνον όταν εφαρμόζουν το δίκαιο της Ένωσης (απόφαση Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, σκέψη 17).
- 18 Κατά τον τρόπο αυτόν, η ανωτέρω διάταξη επιβεβαιώνει την πάγια νομολογία κατά την οποία τα θεμελιώδη δικαιώματα που κατοχυρώνονται στην έννομη τάξη της Ένωσης έχουν εφαρμογή σε όλες τις καταστάσεις που διέπονται από το δίκαιο της Ένωσης, αλλά όχι πέραν των καταστάσεων αυτών (βλ. απόφαση Åkerberg Fransson, EU:C:2013:105, σκέψη 19 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- 19 Ο ορισμός αυτός του πεδίου εφαρμογής των θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ένωσης επιρρωννύεται, εξάλλου, από τις επεξηγήσεις σχετικά με το άρθρο 51 του Χάρτη, οι οποίες, κατά το άρθρο 6, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο, ΣΕΕ, αλλά και κατά το άρθρο 52, παράγραφος 7, του Χάρτη, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη για την ερμηνεία του. Κατά τις επεξηγήσεις αυτές, «η υποχρέωση σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων που καθορίζονται στο πλαίσιο της Ένωσης επιβάλλεται στα κράτη μέλη μόνον όταν ενεργούν εντός του πεδίου εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης» (απόφαση Åkerberg Fransson, EU:C:2013:105, σκέψη 20).
- 20 Συνεπώς, όταν μια έννομη κατάσταση δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, το Δικαστήριο δεν είναι αρμόδιο να αποφανθεί επ' αυτής και οι διατάξεις του Χάρτη των οποίων ενδεχομένως γίνεται επίκληση δεν μπορούν να θεμελιώσουν αυτές και μόνες την αρμοδιότητα αυτή (βλ., υπό την έννοια αυτή, διάταξη *Curà* κ.λπ., C-466/11, EU:C:2012:465, σκέψη 26, καθώς και απόφαση Åkerberg Fransson, EU:C:2013:105, σκέψη 22).
- 21 Οι εκτιμήσεις αυτές αντιστοιχούν σε εκείνες στις οποίες στηρίζεται το άρθρο 6, παράγραφος 1, ΣΕΕ, κατά το οποίο οι διατάξεις του Χάρτη δεν συνεπάγονται καμία επέκταση των αρμοδιοτήτων της Ένωσης, όπως αυτές ορίζονται στις Συνθήκες. Ομοίως, κατά το άρθρο 51, παράγραφος 2, του Χάρτη, ο Χάρτης αυτός δεν διευρύνει το πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης πέραν των αρμοδιοτήτων της Ένωσης και δεν θεσπίζει νέες αρμοδιότητες και καθήκοντα για την Ένωση, ούτε τροποποιεί τις αρμοδιότητες και τα καθήκοντα όπως ορίζονται στις Συνθήκες (βλ. αποφάσεις *McB.*, C-400/10 PPU, EU:C:2010:582, σκέψη 51, *Dereci* κ.λπ., C-256/11, EU:C:2011:734, σκέψη 71, καθώς και Åkerberg Fransson, EU:C:2013:105, σκέψη 23).
- 22 Η απόφαση περί παραπομπής όμως δεν περιέχει κανένα συγκεκριμένο στοιχείο βάσει του οποίου να είναι δυνατό να κριθεί ότι η επίμαχη στην κύρια δίκη έννομη κατάσταση εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης.
- 23 Πράγματι, η απόφαση αυτή, όπως και οι υποβληθείσες στο Δικαστήριο γραπτές παρατηρήσεις, ουδόλως διαπιστώνει ότι η εν λόγω διαφορά παρουσιάζει συνδυαστικά στοιχεία με οποιαδήποτε από τις καταστάσεις που διέπονται από τις διατάξεις της Συνθήκης στις οποίες αναφέρεται το αιτούν δικαστήριο.
- 24 Εν πάση περιπτώσει, όσον αφορά την εφαρμογή των άρθρων 34 ΣΛΕΕ έως 36 ΣΛΕΕ περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων, στα οποία παραπέμπει το δικαστήριο αυτό, υπενθυμίζεται ότι το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει επανειλημμένως ότι οι διατάξεις αυτές δεν εφαρμόζονται ως προς εθνική κανονιστική ρύθμιση αφορώσα την υποχρέωση κλεισίματος των καταστημάτων, η οποία ισχύει έναντι όλων των επιχειρηματιών που ασκούν δραστηριότητες εντός της εθνικής επικράτειας και η οποία επηρεάζει κατά τον ίδιο τρόπο, νομικώς και πραγματικώς, την εμπορία των εγχωρίων προϊόντων και των προϊόντων προελεύσεως άλλων κρατών μελών (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις *Punto Casa* και *PPV*, C-69/93 και C-258/93, EU:C:1994:226, σκέψη 15, καθώς και *Semeraro Casa Uno* κ.λπ., C-418/93 έως C-421/93, C-460/93 έως C-462/93, C-464/93, C-9/94 έως C-11/94, C-14/94, C-15/94, C-23/94, C-24/94 και C-332/94, EU:C:1996:242, σκέψη 28).
- 25 Ομοίως, όσον αφορά τα άρθρα 56 ΣΛΕΕ και 57 ΣΛΕΕ περί της ελεύθερης παροχής των υπηρεσιών, στα οποία επίσης αναφέρθηκε το αιτούν δικαστήριο, αρκεί η διαπίστωση ότι η επίμαχη νομοθεσία ισχύει ως προς όλους τους επιχειρηματίες που ασκούν δραστηριότητες στην εθνική επικράτεια, ότι άλλωστε δεν σκοπεί στη ρύθμιση των προϋποθέσεων που αφορούν την άσκηση της παροχής υπηρεσιών των οικείων επιχειρήσεων και ότι, τέλος, τα περιοριστικά αποτελέσματα που θα μπορούσε να έχει επί της ελεύθερης παροχής των υπηρεσιών είναι ιδιαιτέρως αβέβαια και έμμεσα προκειμένου η απαγόρευση την οποία θέτει να μπορεί να θεωρηθεί ικανή να αποτελέσει εμπόδιο στην ελευθερία αυτή (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση *Semeraro Casa Uno* κ.λπ., EU:C:1996:242, σκέψη 32).
- 26 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι δεν έχει θεμελιωθεί η αρμοδιότητα του Δικαστηρίου να ερμηνεύσει τις διατάξεις του Χάρτη στις οποίες αναφέρθηκε το αιτούν δικαστήριο.

- 27 Υπό τις συνθήκες αυτές, διαπιστώνεται ότι το Δικαστήριο είναι αναρμόδιο να αποφανθεί επί του ερωτήματος που υπέβαλε το Grondwettelijk Hof.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 28 Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους της κύριας δίκης τον χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων. Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν όσοι υπέβαλαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, πλην των ως άνω διαδίκων, δεν αποδίδονται.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (πρώτο τμήμα) αποφαινεται:

Το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι αναρμόδιο να αποφανθεί επί του προδικαστικού ερωτήματος που υπέβαλε το Grondwettelijk Hof (Βέλγιο).

(υπογραφές)